

povinného v rámci své kauční pohledávky částku shora uvedenou a nebylo-li jinak závady proti jejímu přikázání, bylo rekurentům částku tu přikázati a v tomto smyslu bylo tudíž napadené usnesení změněti. Jinak však dovolací rekurs není opodstatněn. Pokud jest si stěžováno do nepřířknutí účtovaných útrat dražebního a rozvrhového řízení, správně jich rekursní soud rekurentům nepřikázal, protože do rámce zajištěného kauční hypotekou odškodnění nepatří — opačné tvrzení rekurentů v dotyčné listině nemá opory, a zvláštní kauční hypoteka pro ony útraty zřízena nebyla. Ježto rekurenti přihlásili k rozvrhu jen shora uvedenou částku a tím dali na jevo, že více z výtěžku nežádají, neprávem si stěžují na to, že to, co přebývá z kauční hypoteky, nebylo jim při rozvrhu přiznáno a ku krytí další škody, vzejde-li jim, hotově uloženo (§ 224 ex. ř.). V těchto bodech dovolacímu rekursu nelze přiznati úspěch. Výrok o útratách dovolacího rekursu opírá se o zásadu, vyslovenou v plenárním rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ze dne 4. února 1913, kniha judikátu čís. 201, podle níž útraty rozvrhového řízení, tedy i útraty případného opravného prostředku do rozvrhového usnesení nepřináleží, leč že by pro náklady ty zřízena byla zvláštní jistota, čehož však v tomto případě není.

Čís. 4935.

Obnova drobných zemědělských pachtů.

Dobrodiní čl. II. písm. a) zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sh. z. a n. přísluší i obročníku za týchž podmínek, jako jiným osobám fyzickým.

Předpis čl. VI. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. platí i za účinnosti zákona čís. sb. 204/24.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, R I 314/25.)

Soud první stolice usnesením ze dne 15. listopadu 1924 vyhověl návrhu drobného pachtýře, by mu byla povolena obnova pachtu pozemku spachtovaného od římsko-katolického obročí. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by, doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Důvod stěžovatelův, že prý obnova pachtů nemůže býti proti němu povolena, poněvadž on nemá ve »vlastnictví« pozemky žádné a tedy také ne ve výměře přes 25 ha (čl. II. písm. a) zákona 204/24), jest mylným a usvědčují ho z právního omylu právě zdejší rozhodnutí, na něž se odvolává. Neboť v nich byl hájen názor, že ustanovení §u 2 zákona čís. 313/21, obsahující nepříznivou výsadu právnických osob, nevztahuje se na případ, že pozemek sice vlastnický náleží právnické osobě, tedy zejména nějaké nadaci, jako na př. záduší neb obročí, avšak propachtovatelem jest nikoli ona, nýbrž osoba fyzická, na př. obročník (farář), tato fyzická osoba jako propachtovatelka že tedy není posti-

žena výlukou z dobrodiní Šu 2 písm. a), dle něhož obnova pachtu nenastává, pak-li nemá osoba ta více než 15 ha, a že tedy osoba ta dobrodiní toho účastna jest a obnovu pachtu připustiti nemusí. Tím jest popřen právě názor stěžovatelův, že jest osvobozen od obnovy, nemaje oné výměry (nyní dle zák. čís. 204/24 více než 25 ha) ve »vlastnictví«, nýbrž jen v obročí, v právu poživacím neboť právě cit. § 2 písm. a) dle slovního znění vztahoval se jen na případ, že propachtovatel neměl »ve vlastnictví« více než 15 ha a bylo tedy oněmi rozhodnutími nejvyššího soudu, jež dobrodiní přiznala i obročníkovi, jenž přece obročí nikdy nemá ve vlastnictví, popřeno, že by se výraz »vlastnictví« mohl bráti ve smyslu slovném, nýbrž naopak že mu rozuměti dlužno ve smyslu širším, značícím tolik co »v držbě«, neboli že přísluší dobrodiní to, vyhrazené jen fysickým osobám, každému propachtovateli v Šu 1 vyrozumívanému, pak-li jen je právě fysickou osobou. Přísluší-li tedy následkem toho dobrodiní, upravené nyní v čl. II. zák. čís. 204/24, i stěžovateli, přísluší mu jen pod týmiž podmínkami, pod kterými dáno jest i ostatním fysickým osobám, a tou jest v tomto případě dle písm. a) cit. článku ta, že nesmí míti »ve vlastnictví«, t. j. v držbě více než 25 ha. To však u něho nedopadá, neboť jak zjištěno, činí jeho obročí přes 31 ha. Ale stěžovatel se dovolává vůbec dobrodiní, že nucené obnově pachtu podroben není a chce býti nároků odpůrců prost. A to jest rozhodující, takže, přísluší-li mu osvobození od nároků odpůrců z jiného důvodu, než z tohoto, musí mu stejně dáno býti za právo. A tu stěžovatel v první stolici a ještě i v druhé uplatňoval, že sporné pozemky propachtoval již smlouvou ze dne 31. května 1924 jiným pachtýřům na 6 let, což bylo příslušnými církevními a státními úřady schváleno a že tedy má tu místo čl. VI. zák. čís. 213/22. A o to tu jde, zda platí tento článek i nyní, za platnosti zákona čís. 204/24, čili nic. Nižší stolice vylučují jeho platnost proto, že není v čl. IV. zák. čís. 204/24 citován, avšak to není dostatečným důvodem pro jeho vyloučení. Čl. VI. zák. čís. 213/22 totiž není dán tak z ohledu na propachtovatele, nýbrž spíše z ohledu na nového pachtýře; zákonodárci je jeden drobný pachtýř jako druhý, posavadní nemá před jeho očima žádné přednosti, neboť zákonodárce nehledí na osobu, nýbrž na věc. Jestliže tedy před platností nového zákona zpachtoval pozemek nový drobný pachtýř, jest tím intencím zákonodárce zrovna tak vyhověno, jako kdyby ho byl podržel na dále starý drobný pachtýř, a v tom má důvod svůj norma čl. VI. Důvod tento však platí i dnes za platnosti zákona čís. 204/24, tak jako platil za platnosti zákona čís. 213/22 a zrovna tak tedy nový pacht nemá ani nyní obnovou starého býti rušen, jako neměl býti rušen dříve, jen když se sociální svou povahou, která je důvodem obnovy pachtu, t. j. nuceného pokračování v něm, starému vyrovná, totiž, jest rovněž drobným. Že čl. IV. zák. čís. 204/24 necituje čl. VI., nemůže vadit z dvojí příčiny. Předně již v nápisu svém praví zákon čís. 204/24, že jest jen doplněním a částečnou změnou zákona čís. 313/21, doplněného a částečně změněného zákonem čís. 213/22, jenž právě čl. VI. obsahuje, zůstává tedy tento čl. VI. jakož vůbec celý zákon dřívější v platnosti, pokud výslovně změněn nebyl, což se však ohledně čl. VI. v zákoně čís. 204/24 nestalo, protože o něm žádné zmínky se tam neděje. Čl. I. zák. čís. 204/24

vsunul do obou zákonů dřívějších nové ustanovení jako § 1 písm. b) a čl. II. změnil jejich § 2, ale to obě se čl. VI. vůbec netýká, tento zůstal nedotčen a proto platí dále. Že čl. IV. zák. čis. 204/24 cituje čl. IV. a VII. zák. čis. 213/22, má svou zvláštní příčinu, neboť tyto jednají o pachtu již obnoveném, pachtu, jehož prodloužení již povoleno, kdežto zde jde a celému zákonu čis. 204/24 šlo teprv o povolení obnovy. A konečně, i kdyby se za to mělo, že čl. VI. měl býti citován také, je to vždy jen nedopatřením redakčním, které musí výkladem býti napraveno, neboť není možno, by zákonodárce zásadu čl. VI., ležící tak hluboko v povaze a přirozenosti věci, byl opustil, nemaje proto ni žádných důvodů, naopak všechny důvody, by ji podržel. K čl. VI. dlužno proto hleděti, a bylo proto, ježto podmínky jeho nebyly vyšetřeny, jsou-li totiž noví pachtýři drobnými, nemajícími více než po 8 ha a sami hospodařící — tak rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 4936.

Žalobu, již pod rouškou žaloby podle Šu 35 ex. ř. snaží se dlužník proti exekučnímu soudnímu titulu a exekuci uplatňovati okolnosti, jež zde byly již před vznikem exekučního titulu, dlužno k námitce žalovaného odmítnouti pro závalu věci právoplatně rozsouzené.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, R I 343/25.)

K námitce věci právoplatně rozsouzené soud první stolice žalobu zamítl, rekursní soud námitku zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s opravou, že se žaloba odmítá.

Důvody:

Dovolací soud nemůže sdíleti právní názor rekursního soudu, že námitka právoplatně rozsouzené věci není důvodna. Rekursní soud sice právem uznává, že první podmínka, totožnost stran jest splněna, ale míní, že splněna není druhá podmínka námitky, totožnost žalobního nároku v obou rozepřích. To usuzuje z toho, že platebním rozkazem ze dne 8. prosince 1924 U 225/24 byli nynější žalobci a tehda žalovaní odsouzeni ku zaplacení 400 Kč s příslušenstvím nynější žalované, tehdejší žalobkyni, kdežto v této rozepři cílí žalobní návrh k tomu, by platební rozkaz U 225/24 a v důsledku toho také podle tohoto platebního rozkazu proti nim vedená exekuce byly prohlášeny bezúčinnými a exekuce byla zrušena, pročež míní rekursní soud, že žalobní nároky nejsou totožny, že v prvním případě (U 225/24) jde o peněžní plnění, kdežto v této rozepři o žalobu podle §§ 35 nebo 36 ex. ř. Leč při zkoumání totožnosti obou sporných věcí nemůže přicházeti v úvahu pouze forma, do které jest uplatněný nárok zahalen, nýbrž musí býti uváženo, jaká je skutečná právní podstata novou žalobou uplatněného nároku. Totožnou jest věc, když právní poměr, o němž bylo právoplatně rozhodnuto, svým obsahem a důvodem svého vzniku jest totožný s právními